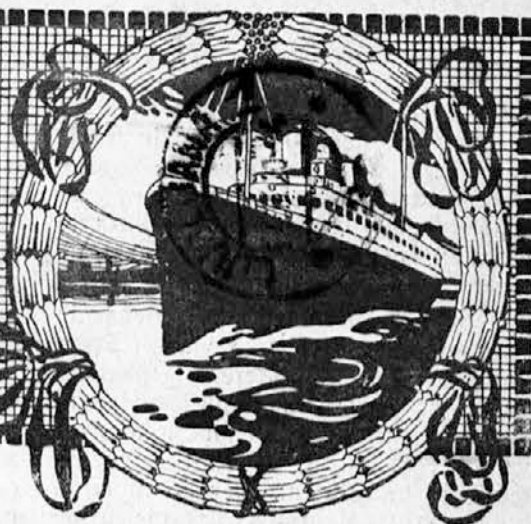

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, obrt, industrijo ter narodno in politično gospodarstvo sploh.

Izhaja vsaki petek, ali če je ta dan praznik, dan prej popoldne z datumom prihodnje sobote. — Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani, Gradišče št. 17/1 (pri trgovskem društvu Merkur). — Naslov za dopise: Trgovski list, Ljubljana, poštni predal 148. — Naročnina znaša do konca t. l. K 30 in je plačljiva vnaprej. — Posamezna številka stane K 1'60. — Oglasi se računajo po ceniku. — Ponatis članov je dovoljen le z navedbo vira. — Plača in toži se v Ljubljani. — Tisk tiskarne Makso Hrovatin v Ljubljani. Štev. rač. pri ček. uradu 11953. Lastnik in izdajatelj Konzorcij Trg. lista. Glavni urednik **Franc Zelenik**. — Odgovorni urednik **Franjo Zebal**, Ljubljana - Rudnik.

III. letnik.

V Ljubljani, 11. septembra 1920.

6. štev.

Boj draginji.

Načelniki oddelkov ministerstva za prehrano so imeli konferenco, na kateri so razpravljali o ukrepih, ki so potrebni za boj proti draginji, pa so se sprejeli nastopne sklepe: 1.) obvezno naznačenje cen v izložbenih oknih; 2.) trgovcem na debelo se naroča, da stavijo v promet nakupičeno blago; 3.) revizija po lokalnih odborih ter prečenjevanje blaga; 4.) preprečenje prekupovanja na škodo konzumenta. Tako so poročali razni časopisi.

Predvsem moramo omeniti, da so se lotili stvari ljudje in ministerstvo, ki je za to najmanj poklicano in tudi najmanj sposobno. Uspehi delovanja tega ministrstva so tako birokratsko klaverni, da ne moremo umeti, kako je obstoj tega ministrstva in njegovih oddelkov sploh mogoč. Spomnimo se, kakšno škodo je napravilo to ministrstvo letošnje pomlad samo Sloveniji s svojo izjavo, da ni več živil na razpolago in naj si vsak sam preskrbi, kako in kje si more. Ta izjava je bila v velikansko korist raznim čifutom v Banatu in drugih naših žitnicah, kateri so napolnili svoja skladišča in špekulirali z blagom. Zavohali so nevarnost izgub, pa so nafarbal birokrate pri ministrstvu za prehrano, katero je šlo na čifutski lim in tako napolnilo žepe tem izkoriščevalcem poljedelca in konzumenta, pasivne pokrajine pa oropalo milijonov.

Spomnimo se nadalje preskrbovanja pasivnih krajev z zrnjem in moko. To delovanje ne prenese sploh nobene kritike, ker je bilo tako neuspešno. Še večji polom je doživelo to ministrstvo s svojo preskrbo s sladkorjem. Trgovini so prepovedali nabavljanje živeža ali vsaj jako otežkočali, ko je bilo zrnje poceni, zato je pozneje naš konzum moral drago plačevati. Nastali pa so razni zavodi, konzumi in nakupovalne zadruge, katere pa niso niti vinar cenejše prodavale, od legitimnega trgovca. Zato pa smatramo za žalitev vsega trgovskega stanu, če taki ljudje hočejo soditi o delovanju trgovca, hočejo delati predpise trgovcu, kateri mora plačevati visoke davke. Birokratje se naj držijo svojega posla, naj delajo v svoji službi, trgovino in prehrano pa naj pustijo na stran in v miru. Za nadzorovanje trgovine je poklican trgov. minister.

Ministerstvo za prehrano in njegovi oddelki so le birokratska coklja, katera onemogoča redno in ceno preskrbo prebivalstva s hrano, nasprotno pa zapravlja državne dohodke. Cela kopica raznih načelnikov, direktorjev, sekretarjev, pisarjev itd. poseda po pisarnah, vleče plače, a ugodnih uspehov ni nikakih.

Dovoljeno nam bodi pri ti priliki, da omenimo še druga ministrstva, katerih nam tudi ne treba in zastoj obremenjujejo državni proračun. K čemu ima država z 13 mil. prebivalstva kar 19 ministrstev, ko bi jih bilo k večjemu deset dovolj. K čemu nam je

ministrstvo za izjednačenje zakonov, ki še ni naredilo do sedaj za boga milega ničesar, k čemu za agrarno reformo, i t. d.? Vseh teh ministrstev bi ne rabili in bi lahko prihranili milijone. Popolnoma bi zadostovala ministrstva za zunanje posle, za notranja dela, trgovino in industrijo, vojno, pošto in brzojav, železnice, pravosodstvo, finance uk in poljedelstvo. Deset možakarjev bi se ložje zjedini, kakor pa 19 z najrazličnejšimi nazori o državi in ujedinjenju.

O označenju cen v izložbah hočemo pri drugi priliki več izpregovoriti. Danes rečemo le to, da je ta predpis prava neumnost. Za življenje neopredno potrebni predmeti imajo itak tržno ceno in te pozna vsak otrok. Če je tedaj cena v izložbi ali ne, zato blago ni ne dražje ne cenejše. Pojavlja se konkurenca in trgovec gleda, da prodaja poceni. Zahteva napisovanja cen v izložbah luksuznega in drugega manj potrebnega blaga pa je naravnost škodljiva revnenu konsumentu. Kdor tako blago kupuje, ta ima denarja dovolj in sme pač dražje plačati. Če trgovec lahko veliko zasluži n. pr. pri parfemih, židanih robcih itd. bo prodajal drugo preprostejšo blago cenejše. In tako blago kupuje vedno revnejši človek, pa je popolnoma na mestu, da taki kupi cenejše od onega, ki kupuje luksuz. To je bil vedno običaj v trgovini, katerega pa sedaj onemogočajo birokratarji s svojimi naredbami v škodo revnejšega konzumenta. Ta običaj pa ni bil v navadi samo v trgovinah z luksuznimi predmeti nego v vseh trgovinah. Tako je trgovec n. pr. kavo vedno nekaj dražje prodajal, zato je pa prodajal sladkor tudi v izgubo. Višjo ceno je imel čaj, kakao, fino jedilno olje itd., zato se se pa drugi življenjski predmeti, katere kupujejo široki sloji konzumenta, bili prodajali z malenkostnim dobičkom. Danes trgovec te razlike ne more delati, ker mu birokratizem s svojimi predpisi to onemogočuje. Zato pa danes tisti, ki kupuje luksuz in manj potrebne predmete, kupuje cenejše, revnejši pa svoje neobhodno blago po zaslugi birokratizma dražje. Zato se birokratje tako ženejo za predpis dobička. Opozarjamo široke plasti konsumentov na te stavke, da bodo videli, kam pes taco moli.

Kar se tiče revizij po lokalnih odborih ter prečenjevanja blaga, moramo povdarjati, da čevljar se naj drži svojega kopita, birokratar pa svojih aktov, pa bo veliko boljše. Javnost, katera se ne peča z trgovino, industrijo ali obrtjo, nima niti pojma, kakšne težave in sitnosti povzroča danes nabavljanje blaga in kakšni so stroški, ki obremenjujejo kupljeno blago. Mesece in mesece mora trgovec plačati naprej, prevozniki troški so ogromni in ko dospo blago, ga veliko manjka, ker ga pokradejo. Videl sem, da je trgovec dobil blago v vrednosti 20.000 kron, pa je bilo vse z octovo kislino polito in seveda pokvarjeno ter za

prodajo nesposobno. Trgovec mora nekje ta denar zaslužiti, ker ne more nihče zahtevati od njega, da bo trošil in uničeval svoje zdravje, svojo delavno silo in svoje premoženje, samo da preskrbi konzumenta z potrebnim blagom, pa bi pri tem prišel do beraške palice. Veliko je takih stroškov in izgub, ki se morajo kriti pri prodaji blaga a se ne more dokazati, da so nastali ravno pri tem blagu.

Birokratizem je s svojimi puhlimi naredbami škodoval že veliko ne samo trgovini, industriji in obrti, nego tudi državi sami. Podjetnost trgovine, industrije in obrti je jako padla, nihče nima več veselja do pravega plodnosnega dela in s tem se slabijo glavni viri državnih dohodkov. Znano je, da trgovina, industrija in obrt daje državi največ davkov in zato bi bila ta in prva dolžnost države, da štiti in podpira trgovino, industrijo in obrt. Nikakor ni na mestu, da se radi par garjevih kozlov uničuje cela čeda. Upreti se moramo z vsemi silami proti temu, da bi javne oblasti generalizirale v svojem postopanju proti trgovini, upreti se moramo proti načinu postopanja proti trgovskemu stanu, ker javne oblasti nimajo pravice, da bi ubijale ugled trgovskega stanu, mu jemale čast in izpodbijale eksistenco.

Pred meseci, ko se je dvigala naša valuta in so padale tuje valute, so šli trgovci s cenami prostovoljno dol, ker so pričakovali še nadaljnega padca cen. Izgubili so in še izgublajo ogromno premoženja. Manufakturisti n. pr. danes prodajajo oblačilno blago, pri katerem izgubijo na meter po tristo in še več kron, ker ne morejo prodajati po nakupnih cenah.

Nadalje moramo navesti, da so sedaj se cene napele na vseh tržiščih celega sveta, ne samo pri nas. Pogledati moramo le kurze valut n. pr. v Zürichu, pa bomo videli takoj razliko primerjajoč n. pr. kurze valut v juliju in sedaj v septembru.

Da je draginja zopet dobila premoč na svetovnem trgu in je padanje cen umaknilo se dviganju, je kriva nesrečna diplomacija katera ne da svetu miru. Produkcija se je začela dvigati, tovarne so se zopet vredile za izdelovanje mirnodobnih potrebščin, cene so začele naglo padati. Ali diplomacija je zagnala Poljake proti Rusom, svet zopet mobilizira, tovarne so se zopet lotile izdelovanja vojnih potrebščin in tako pada vrednost denarja, cene se pa dvigajo. Kolonije zahtevajo svojo svobodo, razne svetovne oblasti kakor Anglija, Združene države, Japonska, se pripravljajo za nove vojne in tako svetovna delovna sila ne more do mirnega dela na obnovi zemlje in popravil groznilih posledic, ki jih je zapustila svetovna vojna.

Tudi pri nas so šle cene hitro dol, najbolj cene živil. In vendar so pri dokaj nižjih cenah nastajali štrajki, so razni krogi nastopili z višjimi cenami. Kmetovalec je delal in ubijal se,

je pridelal precej in v nagrado je dobil nižje cene svojim predmetom, pa višje zahteve drugih stanov.

Vpeljite red in delavnost v urade, uvedite daljši delavni čas, da se dvigne produkcija, pa bodo šle cene dol brez birokratskih predpisov in ukazov.

Konferenca o valutnem prometu v zunanji trgovini.

Na željo finančnega ministra je bila sklicala beograjska borza posvetovanje vseh gospodarskih krogov o ureditvi valutnega prometa v trgovskem poslovanju z inozemstvom. Konferenca, ki se je vršila dne 25. in 26. avgusta, in katere se je osebno udeležil g. finančni minister Kosta Stojanovič, se je udeležil cel beograjski bančni svet, zastopniki industrije in trgovine v Beogradu, delegati Saveza novčanih zavodov in za Slovenijo, g. Mohorič kot delegat trgovske zbornice, g. Rašica, ravnatelj deželne banke ter g. Krejči, ravnatelj tovarne v Rušah.

Konferenco je otvoril predsednik borze, ravnatelj Dr. Milan Markovič, nakar je ravnatelj angleške trgovske banke v Beogradu Dr. Stojadinovič, bivši generalni inspektor finančnega ministerstva podal daljši ekspozice o stanju tega vprašanja in o glavnih točkah, na katere bi bilo treba predložiti ministrstvu praktične, konkretne predloge. Slikal je valutno politiko sedanega finančnega ministra, ki je izdal anatemo na banke in špekulante, ter dokazal, da ni špekulacija vzrok agia, da je devizna centrala vojni izrodek, ki je nastal v Nemčiji in v Avstriji in ki hoče umetno vzdržati tečaje valute, proti vsem zakonom ponudbe in zahtev. Opozarjal je posebno nato, da je novi finančni minister ob svojem nastopu obljubljal, da hoče dinar povzdigniti na zdravo valuto in izvoz prodajati izključno za dinar. Stojadinovičevi predlogi so bili: 1. da se ukine sedanja devizna centrala; 2. da kontrola čekov pri bankah ostane še naprej; 3. da naj se valuto osigura samo za nekoliko malo predmetov, vse druge naj se pusti prosto izvažati; 4. da se dovoli prosto prodajo čekov na borzi. Povdarjal je, da je borza sedaj postala pravzaprav bureau finančnega ministerstva kjer delegat finančnega ministra diktira kurze. Finančni minister naj skuša poboljšati mednarodno plačilno bilanco, naj se pobriža za kredit v inozemstvu in naj plačuje redno anuitete in nabave, da vsled tega ne bo trpela naša valuta.

Debate k temu ekspoziju so se udeležili različni zastopniki, ki so vsi ostro kritizirali postopanje finančnega ministra, da je hotel umetno dvigniti vrednost dinarja, da je brez napovedi in v času, ko so drugi resorji rabili tujo valuto, prodal 20 milijonov frankov na borzi, od česar se je okoristila le peščica ljudij, medtem ko za indu-

strijo in importerje ni nikdar dovolil kreditov za nabavo surovin in fabrikatov iz inozemstva. Navajali so praktične podatke o posledicah nekaterih prohibitivnih carin, katere diktirajo uradniki, namesto da bi se zaslišalo mnenje strokovnjakov.

Nato je podal za zvezo denarnih zavodov iz Zagreba ravnatelj Stern obširen referat, v katerem je povdarjal, da pri sedanjem stanju trgovine in valute uvoznik in izvoznik nikdar ne ve na čem da je; da sami navijamo tečaje tujim valutam, ker jih moramo kupovati za osiguranje, plačanje carine itd., da se moramo vendar že enkrat osvoboditi te fikcije in samoumena zdrave in nezdrave valute ter proglasiti dinar za zdravo valuto. Že samo ta odlok bi bistveno spremenil naš zunanjetržišni položaj. Treba bi pa tudi bilo inozemstvo orijentirati o naravnih predpogojih našega gospodarstva. Nato je povedal sklepe konference zveze denarnih zavodov, ki se glasijo:

1. Izvoz se dovoljuje samo za krone (dinarje).

2. Ukinjenje devizne centrale.

3. Prostost trgovine z devizami za pooblaščenih zavode in svoboda trgovine z valutami za vse protokoli-rane tvrdke. Z ozirom na višino devize, ki se prodajajo opravičenim kupcem, to je onim, ki so svojo potrebo dokazali, ne sme biti nobenih omejitev. Finančno ministerstvo naj krije svojo potrebo na devizah potom Narodne banke, ki na tržišču kupuje enako z vsemi drugimi interesenti.

4. Prepoved izvoza valut in naših novčanic preko državne meje, preko gotovega minimuma. Sedaj dovoljeni minimum se mora povišati.

5. Kontrola države se omejuje na sledeče:

a) pooblaščenim zavodi morajo voditi predpisani register, vendar niso primorani, da zahtevajo dokaze o plačnem davku;

b) tedensko morajo pošiljati finančnemu ministerstvu sedanja tedenska poročila;

c) kupci deviz morajo dokazati svojo potrebo;

d) finančni minister naknadno kontrolira opravičenost kupnih potreb in izpolnitev obveznosti kupcev deviz. Rok treh mesecev je prekratek.

6. Ukinjenje prepovedi dajati inozemstvu kredite.

7. Želja denarnih zavodov je v državnem interesu, da se tržišču ne povzročajo prevelikih stroškov, da finančno ministerstvo ne skuša z umetnimi operacijami regulirati umetno tečaj krone (dinarja) v inozemstvu ali tečajev deviz (valut) na domačih borzah.

8. Finančni minister se mora pobrigati, da se prisilna izmenjava denarja na državnih mejah izvršuje brez škode za občinstvo, torej za gotovo razliko nad ali pod tečajem zadevnih valut na zagrebški ali beograjski borzi. Merodajna mora biti samo ena borza in tečaj valute mora biti na vseh menjalnicah državne meje jednak.

9. Valutarni momenti ne smejo vplivati na odloke o svobodni uvozu in izvozu blaga, marveč sme to biti odvisno edinole od domače zaloge ali potrebe dotičnega predmeta.

10. Zadostitev potrebi denarja ob žetvi itd.

11. Usoda 20% odbitka ob priliki markiranja denarja.

12. Naše terjatve in depoti na Dunaju, Budimpešti, Pragi in drugod.

13. Usoda vojnih posojil, kje se bo žigosala naša predvojna in vojna posojila, ki ležijo na Dunaju, v Budimpešti, Pragi in drugem inozemstvu?

14. Osnovanje finančno ekonomskega komiteja, ki sestoji iz delegatov gospodarskih organizacij za vprašanja izvoza in uvoza, mednarodnih trgovskih pogodb in velike večine zgoraj navedenih vprašanj. Predlogi kompetentne vlade se Narodnemu predstavništvu v valutnih, finančnih in zunanje trgovskih vprašanjih brez zaslišanja mnenja ekonomsko-finančnega komiteja ne smejo podati. Treba je delovati nato, da čim preje pridemo do definitivne vreditve države (konstituante, mej, trgovskih pogodb) da se

lahko vsi posli vršijo kompetentno in legalno.

Na podlagi referata se je razvila nova obširna debata, v kateri so se mnenja interesentov deloma razhajala. Zastopniki izvoznih organizacij so kritizirali nepravilnost sedanje izvozne tarife, ki je izgubila svojo prvotno funkcijo kot regulator cen in sedaj onemogočuje izvoz mnogih predmetov; drugi so napadali gospodarstvo bivše centralne uprave, ki ni izvažala za zdravo valuto, tretji zopet, da devizna centrala na primer ponuja in obračunava po kurzu 200, ko je bil tečaj frankov 300. Najbolj karakteristična in zanimiva so bila pri tem izvajanja ravnatelja Narodne banke g. Dr. Novakoviča, ki je v kratkem izvajal sledeče: Finančni minister danes sam ne ve, koliko potrebuje tuje valute za amortizacijo državnih dolgov, za vzdrževanje konzulatov in za nabave v inozemstvu. Ceni se to potrebo na 300 do 500 milijonov frankov letno. To je vse radi tega, ker ni reda v državnih finančah in ga še dolgo let ne bo. Devizna centrala je tekom celoletnega poslovanja vrgla državi vsega skupaj komaj 50 milijonov frankov, kar je mnogo premalo. Avstrija je dobila lani dovoljenje nakupiti za 600 milijonov kron, čehoslovaška je našla v tuzemstvu vse polno kredita in letos se je nameravalo zopet dovoliti Avstrijcem nakupe za 4 milijarde avstr. kron, kar se je k sreči v zadnjem trenutku preprečilo, kurz se ne da popraviti v par mesecih, to traja leta. Zaenkrat pa država še ne plačuje nobenih amuitet in se moramo bati, da bo agio še večji, ko bo začela plačevati.

Nato so vehementno napadli zastopnike ministerstev, zakaj pri takem stanju financ država sploh prodaja valute. Po daljši debati je reasumiral predsednik kot uspeh prvodnevnega posvetovanja sledeče točke: 1. da je za podkrepitev naše valute treba svobodnega izvoza seveda pod pogojem, da se pri tem zasigura za domači konzum zadostne množine življenskih potrebščin; 2. da naj se izvažata tudi za dinarje; 3. da se mora dati del tujih valut na razpolago državi, večji del pa se mora prodati za potrebe gospodarstva, importne trgovine in industrije; 4. da se ukine devizna centrala; 5. da se revidira izvozna in uvozna carina; 6. da je treba omejiti uvoz luksuznega blaga, da postane naša zunanja trgovina in plačilna bilanca aktivna.

Finančni minister, ki je posetil drugi dan konferenco, je izjavil, da je s temi rezultati zadovoljen in da jih bo sprejel. Nato je v eno uro dolgem govoru orisal povojne razmere državnih financ in smer svoje politike. Nekdaj je bilo najtežje financirati vojno, sedaj pa se je zgodilo ravno nasprotno. Za financiranje vojne se je do neverjetnosti uporabljalo tiskanje brezvrednega papirnega denarja. Vsled strogih drugih naredb se ni pokazala brezvrednost krožečega denarja v toliki meri, kakoršna je faktično in je valuta še obdržala nekako kupno silo. Problem valute je internacionalen in cela sanacija je odvisna od tega, da se produkcija čimbolj zviša in nadomesti to, kar je vojna v dolgi vrsti let uničila. Celo gospodarstvo se nahaja danes še vedno v vojnem stanju in nikdo ne ve, kdaj bodo nastopile normalne razmere. Vse predvojne gospodarske teorije so sedaj zastarele, trgovske pogodbe je treba sklepali na podlagi kontingentov. Pri pogodbi z Avstrijo se ni moglo vpoštevati mnogih ekonomskih, teritorialnih in drugih vprašanj, ki so v zvezi z mirovno pogodbo. Proračun je šetkrat večji kot je bil pred vojno, vsled deprecijacije našega denarja. Toda za to razvrednostitev manjka gospodarskega razloga, to je samo spekulacija /gotovih krogov, ki so interesirani na nizkem tečaju naše valute. Mi se nahajamo kar se valute tiče v predvojnem stanju. Mnenje da je denar slab, je psihoza in nervoza nas samih. Vse se osredotoča v trgovini in spekulaciji, ni kreditov za industrijo in kreditov za državo. Drugod se denarna inflacija leči s tem, da se denar polagoma odteguje z javnimi posojili prometu, vsega tega pri nas ni več treba. Toda ker se je cel svet vrgel v

spekulacijo, vidimo gibanje valute proti vsem ekonomskim razlogom. Avstrijska valuta raste, dasi proti temu govorijo vsi razlogi. Valute Francije in Italije so sedaj neopravičeno visoke. Tečaj valut ne odgovarja gospodarskim razmeram. Naša država ima v bližini sosede, katere je vojna globoko zadela in ki preživljajo sedaj največje krize.

Za sanacijo valute je treba oprostiti trgovino različnih ovir in treba dati trgovcem več sigurnosti in večjo možnost gibanja. On sam je razširil pojem izvozne valute in dovolil, da se prodaja na Češko in v Nemčijo za češke krone oziroma marke. On namerava osnovati še poseben odbor, ki bi naj revidirala carinsko tarifo in kontrolirala uvoz in izvoz blaga po vrednosti. Vrednost letošnjega izvoza znaša po njegovi cenitvi 4 milijarde dinarjev, in s tem se bo dalo zboljšati našo valuto. Na ministrova izvajanja je V. Marković, ravnatelj izvozne banke, kritiziral državno gospodarstvo. Valuta se ne bo popravila, ako bo Narodna banka vedno izdajala in izdajala nov denar v krožitev. Sedaj so necele 3 milijarde denarja v cirkulaciji, hoče pa se to svoto povišati do višine dovoljenega kontingenta 4.3 milijard dinarjev. Primerja, da je imela Srbija v miru okrog 150 milijonov dinarjev in Avstrija pa komaj 2½ milijarde kron. Nato je ponovno referiral g. ravn. Stern, da je bil dosežen po novih posvetovanjih sporazum, da bi se predlagalo finančnemu ministru sledeče: 1.) devizna centrala naj se ukine, 2.) izvoz naj se dovoli tudi za dinar, katerega morajo inozemci kupiti v tuzemstvu pri pooblaščenih denarnih zavodih; 3.) tujo valuto se mora oddajati denarnim zavodom, ki o nji dobijo evidenco. Eno tretjino tujih valut morajo banke držati finančnemu ministerstvu za njegove potrebe na razpolago, dve tretjine pa bi se oddale za gospodarske potrebe pod državno kontrolo, kakor dosedaj. Banke bi dnevno vnovčile valute pri Narodni banki in ji dnevno pošiljale obračune. Uvoznikom naj bi se smelo prodati do 500.000 franc. frankov mesečno.

Po interesantnem ugovoru ravn. Markoviča, da se stem ustvarja monopol bank, ki bo potem kot kartel izkoriščal ta monopol na škodo celokupnega gospodarstva, je predsednik zaključil konferenco ter naznanil, da se bodo vsi podani predlogi predložili finančnemu ministerstvu v presojo in odločitev.

Poziv trgovcem!

20. t. m. se znatno zviša trošarina na sladkor, kavo, kavne primesi, riž, olje, sveče, kislino, ter bo moral trgovec naznaniti vso svojo zalogo in plačati pristojbino tudi od te. Opozorite svoje odjemalce na to zvišanje, da si pravočasno preskrbite predmete po sedanjih nižjih cenah. Na to občutno podraženje vseh predmetov po državi se bomo še vrnili.

Trgovsko-obrtna zbornica.

Naša trgovsko-obrtna zbornica v Ljubljani je jako čuden tvor. Nje delokrog je bil razširjen po prevratu na celo Slovenijo, sede pa v njej še vedno samo zastopniki bivše Kranjske, ter se niti ti po večini ne udeležujejo sej, ki so ali bi vsaj imele biti v današnjih za trgovino in obrt tako razburkanih časih, velevažne. Vlada je obljubila imenovati takoj po prevratu zastopnike iz ostalih delov Slovenije, kar se pa iz neznanih vzrokov seveda ni zgodilo. Ker imamo pa že zelo slabe izkušnje z imenovanim parlamentom, smo mnenja, da ni nikake škode, da da se tudi v trgovsko-obrtno zbornico niso izvršila imenovanja. Ne gre pa, da bi še nadalje ostal velik del Slovenije in sicer oni del, ki je trgovsko in obrtno najbolj napreden, brez zastopstva v trgovsko-obrtni zbornici, zato odločno zahtevamo od vlade, da čimprej odredi in razpiše volitve v trgovsko-obrtno zbornico, ki so potrebne tudi za oni del Slovenije (t. j. bivšo Kranjsko), ki je zastopan. Najbolj važna trgovsko-obrtna institucija Slovenije nujno potrebuje mladih, delavnih

moči, ki so današnjim trgovskim in obrtnim razmeram kos in ki bodo v trgovsko obrtno zbornico spravili ono življenje, ki je današnjim prilikam primerno in potrebno.

Trgovsko-obrtna zbornica mora biti brezpogojno vodnik, svetovalec in pospeševalec trgovine in obrti, zato pa potrebuje spolnitve in novih mladih sil. Na merodajne faktorje apeliramo še enkrat, da razpišejo čimprej volitve v trgovsko-obrtno zbornico, ako jim je res kaj ležeče na našem gospodarskem napredku.

Vse trgovstvo in obrtništvo pa pozivljamo že danes, naj se za slučaj volitev ne da speljati na političen led posameznih strank, ampak naj se trdno oklene svojih stanovskih, nepolitičnih organizacij ter naj po treznem preudarku zbere najboljše in najagilnejše može, v katere ima zaupanje, da bodo delali v prosep vsega trgovstva in obrtništva.

Dopisi.

Iz Maribora. Naše obmejno mesto postaja zadnje čase zatočišče raznim tujezemskim podjetjem in to v meri, ki daje povoda resnim pomislekom. Najneverjetnejše pri vsem tem pa je, da naše oblasti proti takemu naseljevanju prav ničesar ne ukrenejo, nasprotno imamo utis, da celo podpirajo. Pred kratkim je otvorilo židovsko špedicijsko podjetje Blum in Popper v Mariboru svojo podružnico. Ne glede na to, da v Mariboru ni prav nobene krajevne potrebe za tako podjetje, ker obstoji v tem mestu že 10 špedicijskih tvrdk, je z narodnostnega ozira nedopustno, da se dovoli naselitev hemško-židovskega podjetja v našem, na meji ležečem Mariboru. Saj je evidentno, da bo podjetje privleklo tujerodne, nam sovražne uradnike, ker ona naredba, da morajo tuja podjetja imeti uradnike jugoslovanske državljanke, stoji le na papirju, je nihče ne izvaja. Najgorostnejše je pa dejstvo, da se domačim pristnim jugoslovanskim podjetjem dela težkoče radi lokalov, da celo hoče odzvzeti že najete, medtem ko se jih tem tujcem, kot izgleda, naravnost ponuja. To nekako čudno izgleda, če ne celo smrdi. Tu treba od strani merodajnih krogov ali oblasti najenergičnejših korakov. Stroga revizija je v narodnem in gospodarskem interesu nujno potrebna. Omeniti še moram, da vodja tega čifutskega podjetja bahato govori, da ima na razpolago glavnice, katera mu omogoča vsaj leto dni tako konkurenco, seveda umazano, da morajo vsa domača podjetja poginiti.

Neumestne šikane. Naš mlin je v začetku junija, tedaj takoj po razglasu, da je izvoz otrobi svoboden, prodal v tujino večjo množino otrobi. Imeli pa smo takoj sitnosti in težave. Izvršilni predpisi glede valute in uverenja so bili izdani še le 14 dni po splošni naredbi in smo je dobili v roke komaj sredi julija. Glede valute je bilo predpisano, da moramo prodati za zdravo tujo valuto in da jo moramo v obliki čeka izročiti Narodni banki v Beogradu, katera nam bo protivrednost izplačala po kurzu v jugosl. kronah. Mimogrede omenimo, da tiči v tem velikanska nevarnost za izvoznika. K sreči se nam je posrečilo spraviti ček jako pozno čez mejo. Na meji pri carinarni pa naš zaupnik ni mogel dobiti potrdila, da je ček prinesel čez mejo. Službujoči carinski uradnik in tudi orožnik sta izjavila, da še nimata tozadevnih predpisov. Ček se je glasil na 20.000 dolarjev, t. j. približno poldrugi milijon kron. Carinarna tedaj po dveh mesecih še ni imela tozadevnih predpisov! Na carinarni v Mariboru so zopet rekli, da je dvomljivo ali je ček res prinesen čez mejo. Posrečilo se nam je dobiti dotičnega orožnika, ki je imel ob prinosu čez mejo službo na obmejni carinski postaji. Tudi potrdilo tega orožnika, bi ne zadostovalo, če bi ne imel nek uradnik toliko uvidevnosti, da je potrdil prenos, čeravno tudi on ni imel še nobenih tozadevnih navodil od predpostavljene oblasti. Srečno smo prinesli naš ček v Beograd ali sedaj nam je rekla devizna centrala, da ne vzamejo čeka nego da moramo pismeno ali brzojavno ponuditi valuto v tujini. Lepo

smo obsedeli s svojim čekom. V naši državi namreč obstoji naredba, da se čekovi ne sme eksportirati. Naš kupec v tujini je zadostil svoji obveznosti in mi smo nehoti bili prisiljeni po neumnih naredbah v veliko valutno špekulacijo, Konečno smo prosili Narodno banko, naj spravi ona s svojim kurirjem ček čez mejo in nam obračuna vrednost po kurzu. Te vrstice naj pojasnijo površnost in nesmiselnost raznih naredb. Take birokratske kozlarije povzročajo obilo škode. Sumimo, da za temi šikanami tiči veliko nesolidnosti.

Kdo je kriv draginje. Veliko industrijsko podjetje v Sloveniji nam piše: Sredi junija, ko so začele cene živil padati in je rasla vrednost našega denarja, smo predlagali vladi v Beogradu, da dovoli izvoz zrnja, ki leži v Sloveniji, v Avstrijo in Češko, kjer so bile takrat cene še visoke in bi tedaj naše drago blago lahko še s koristjo prodali. V Sloveniji je takrat ležalo okoli 700 vagonov dragega zrnja in moke. Obvezali smo se, da takoj po prejemu izvoznega dovoljenja znižamo cene moke v Sloveniji za 5 kron. V Beogradu so nam odgovorili, da bi deželna vlada v Sloveniji nagajala centralni vladi in ovirala izvoz, če bi ga ta dovolila. Vsa dokazovanja in ugovaranja so bila zastoj in tako je ostalo v Sloveniji trgovcem in aprovizacijam drago blago. Navedli smo takrat posledice zabrane izvoza in te se izpolnjujejo v polnem obsegu. Rekli smo da Slovenija ne bo imela nobene koristi od padca cen, ker ima denar naložen v dragem blagu in tedaj ne bo mogla nakupovati v Vojvodini po nižjih cenah. Naše takratne navedbe so se do pičice izpolnile. Danes mora konzument staro blago po visoki ceni plačevati. Ni krivo tedaj trgovstvo draginje, nego nesmiselne vladne odredbe. Vlada je kriva, da trpi Slovenija milijone škode. Prizadeti so ne samo trgovci in industrijska podjetja nego vse aprovizacije.

Izvoz in uvoz.

Izvoz sadja.

Iz mariborske in ljutomerske okolice dobivamo številna pisma, v katerih se jako pritožujejo radi izvoza sadja. Vagonov ni na razpolago in je razburjenje posebno veliko proti južni železnici, ki baje dela velike nepravilnosti v tem oziru. Ne moremo presoditi, v koliko se te pritožbe proti južni železnici upravičene. Gotovo je to, da bodo naši sadjerejci trpeli zelo veliko škodo. Prvotno je velike nepravilnosti delala tudi zahteva, da je izvoz sadja dovoljen le za zdravo valuto. Tuji kupci so se sicer precej zanimali za naše sadje, ali zahteva zdrave valute jih je pregnala. Pozneje je izšla naredba, da je izvoz sadja dovoljen tudi za našo valuto, ali prepozno. Prizadeti krogi nam naj ne štejejo v zlo, če povemo svoje mnenje in rečemo, da vse krivde ne smemo valiti na vlado in železnico, nego so prizadeti krogi svoje nezgode precej sami krivi. Manjka nam dobro izvedena organizacija izvoza. Znano nam je, da se v tem oziru ni ničesar ukrenilo, čeravno smo različnim krogom nasvetovali organizacijo izvoza. Razven ene zadruga se nihče poprijel organiziranja in dela. Posameznik ne more ničesar opraviti. Nek list se je obregnil ob trgovski stan, da se noče pečati s sadjem, ker baje premalo nese. Trgovec sam se ne more spuščati v to kupčijo, ker mu oblasti delajo preveč težav in ovir. Tu bi morali nastopiti skupno producent in trgovec, pa bi šlo. Mnogo je zamujenega vendar bi se dalo tudi mnogo še popraviti.

Izplačila in obračuni devizne centrale v Beogradu. Med trgovci vlada veliko nerazpoloženje vsled tega, da daje devizna centrala stereotipne odgovore »proti vrednosti se Vam bo nakazala k izplačilu, kakor hitro prejme Narodna banka obvestilo o honoriranju Vašega čeka«. V informacijo vsem prizadetim poročamo, da delajo v tem oziru italjanski korespondenti predvsem »Banca di Roma« in »Credito Italiano« velike težave našim interesentom, ker včasih po šest tednov in celo do dveh mesecev ne obvestijo Narodne banke, da so prejeli plačilo (valuto), za izstavljene čeke. Na različne urgence odgo-

varjajo italjanske banke da imajo premalo uradništva in mnogo posla, v resnici pa le kupčujejo z brezobrestno jim k dispoziciji dano gotovino na škodo naših interesentov. Primerno bi bilo, da bi se stvari poprijeli naši konzulati v Italiji, da se ti nedostatki odpravijo.

Carinske olajšave za industrijo in obrtništvo. Izdelana je naredba o carinskih olajšavah za nabavo surovin strojev in pomožnih sredstev, ki ima nadomestiti naredbo 17.392 z dne 26. septembra 1919. Načrt naredbe je odobrila že tudi carinska generalna direkcija in bo predložen bodoči seji ministerskega sveta v podpis. Po novi naredbi, ki bo natančneje določevala predmete, katere se sme carine prosto uvažati, bo treba za oprostitev od carine prinesiti: 1. potrdilo trgovske zbornice da je prosilec protokolirano podjetje oziroma obrtnik in 2. potrdilo trgovskega ministerstva, da se dotično blago ne izdeluje ali pa ne v zadostni množini v tuzemstvu. Taka potrdila bodo veljala za tri mesece in se bodo morala predložiti za vsako pošiljatev posebej.

Trgovska pogodba Jugoslavije z Avstrijsko republiko. Trgovska pogodba, ki je bila ta teden predložena našemu ministerskemu svetu v podpis, obsega sledeče kontingente, katere se zavezuje naša kraljevina dobaviti Avstriji in sicer: 1500 vagonov lesnega oglja, 150 vagonov karbida, za 1 milijon dinarjev elektrod, 3 vagoni čebelnega voska, 30 vagonov svinca, 20 vagonov solne kisline, 20 vagonov žveplene kisline, 2000 kg pletenih slamnatih kit, 50 vagonov palic, 200 vagonov konopnine, dalje izmed živilskih produktov: 1500 vagonov pšenice in 4000 vagonov koruze za takojšnje in 5000 vagonov pšenice in 11.000 vagonov koruze za poznejšo dobavo, 1000 vagonov ječmena, 8000 komadov živih mastnih svinj, 8000 komadov zaklanih prešičev, 500 vagonov fižola in 5000 vagonov poznega krompirja. Ker se je pa od momenta, ko je bila sklepna pogodba do danes situacija precej spremenila, je mogoče, da Avstrija ne bo reflektirala na celotne gornje množine.

Poročilo o gospodarskem položaju.

Letošnja letina zrnja.

Letošnja žetev pšenice ni prinesla tiste obilice, kakoršna se je pričakovala in tudi kakovost je slaba. Prevelika suša poleg toplega solnca je povzročila hitro zoritev zrna, katero ni razvito in tako je sedaj prazno, drobno in mestoma celo z nagrbnčeno kožo. Kakovostna teža znaša komaj 70 do 72 kg, namesto običajnih 78 do 80 kg na hl. Dobe se pa tudi krajji, ki so dali polno in težko zrno. Poljedelec je prodajal pšenico po K 5'50 do 6'—. Centralna uprava (Središnja zadruga) je pa začela plačevati pšenico po 6 do 7 K pa je seveda kmetovalec takoj dvignil ceno. Mestoma se zahteva za pšenico celo do K 7'50. Mlatitev je dovršena. Rž je istotako slabše obrodila, kakor se je pričakovalo. Zrno je deloma nerazvito. Ječmen je slabši od lanskega ter je letina srednja. Koruza pa kaže jako dobro in le mnogo več polja posejanega z koruzo kot lansko leto.

Vinoreja.

Iz Maribora. Peronospora in oidium sta napravila precej škode v vinogradih, ker je pogosto deževje jako oviralo pobiranje teh bolezni. V nekaterih občinah mariborske okolice je napravila toča veliko škode. Istotako v Slovenskih goricah. Deževje v tem času je vinorejcu jako neljub, ker sedaj bi bilo potrebno suho in toplo vreme. Jagode pokajo in začenjajo gniti. Če bo vreme količkaj ugodno, bomo imeli letos v Sloveniji dobro vino a množina pridelka bo srednja. Kupčija z vinom je pa popolnoma zaspala. — Iz Bačke. Neprimerno vreme v juniju in juliju je pospešilo peronos. Sedaj pa zopet nagaja vreme in škoduje jagodam, ki so začele pokati. Kakovost bo pa vseeno precej dobra. Cena od 7 do 12 K. Kupčija nezpatna.

Splošen položaj vinske trgovine.

Kakor v vseh panogah trgovine in industrije, tako so tudi v vinski trgovini začele začetkom julija padati cene in

mislili smo, da je najvišja točka konjunkture, prekoračena in da dobimo polagoma nižje cene. Producent je sicer jako nerad začel popuščati v ceni, ali trgovec je bil živahnejši in se je hitreje zadovoljil z nižjimi zahtevami. Še danes vlada precejšnja zbežanost, čeravno najnovejša poročila nudijo več opore cenam. Izgledi glede letine niso več tako dobri in najbrže bo vinorejec dosegal višje cene, kot je pričakoval, kar mu moremo le privoščiti, ker so produkcijski troški znatno se povišali. Priporočati moramo mirno kri. Prejeli slej bo povpraševanje po vinu živahnejše, ker se spiije vedno enako veliko vina, vrh tega zadnja roka nima mnogo blaga v rokah in še to je jako drago. Znatno konkurenco bo delal letos vinu sadjavec. Sadja je letos obilo, izvoz pa takorekoč nemogoč vsled pomanjkanja vagonov ild. Zato bo pa mnogo sadjevca, na katerega se je konzum več ali manj že navadil.

Sladkor. Kakor poročajo, se računa izdelek letošnje sladkorne kampanje v domačih tovarnah na 3500 vagonov. Minolo leto se je v teh tovarnah izdelalo vsega skupaj okrog 1000 vagonov. Ako bi tovarne imele zadosti surovin ter bi delale na vso moč, bi izdelale k večjemu 6000 vagonov. Za letno porabo v naši državi je pa potreba vsaj 8400 vagonov sladkorja. Iz tega se razvidi, da je za normalno potrebo treba uvoziti do 2500 vagonov, da se zadosti konsumu. — Znano je, da v Sloveniji nimamo niti ene sladkorne tovarne, ter da je skrajni čas, da pokažemo podjetnosti tudi na tem polju.

Ogrska žetev. Uradno poročilo navaja nastopne številke: pšenice 84.896 vagonov, rži 43.095 vagonov, ovs 34.484 vagonov, ječmena 44.798 vagonov.

Tržna poročila.

Železnina.

Ni mogoče podati jasne in natančne slike trga s železnino, ker so proizvodne razmere radi pomanjkanja premoga in surovin izpreminjajoče, vrh tega je konzum jako nezanesljiv. Stavbna obrt počiva z malenkostnimi izjemami, zato pa tudi ni pravega konzuma za stavbni material. Visoke cene onemogočajo pomnožitev zalog. Proizvajalci posvečajo sedaj vso pozornost Rumuniji in Bulgariji, kateri sta začeli s živahnimi spekulacijskimi nakupi za Rusijo. Za sedaj ponujajo nemški proizvajalci živahnejše in v ceni radi popustijo. Zaloge v Jugoslaviji so precej napolnjene in zadoščajo popolnoma sedanjemu konzumu. Živahnost trgovine pa ovirajo carinski in prevozni predpisi. Trgovci v Sloveniji se nahajajo v neugodnejšem položaju od svojih tovarišev na Hrvatskem in v Srbiji, kateri so si pridobili v trgovini znatna sredstva in bodo vsled tega nadkrillili nas v Sloveniji. Razvoj trga z železnino odvsi tudi od produkcijske in prodajne prakse domačih podjetij. Za sedaj so ta dražja od tuje konkurence in zato velika trgovina rajši nabavlja pri tej. Nastopila bo pa večja živahnost v ti stroki, ko bode se ojačilo stavbno delovanje.

Narodno gospodarske zadeve.

Načrt novih užitninskih davkov v proračunu 1920/12.

Konec.

Trošarina seza globoko v razvoj naših industrij, predvsem karbidove, električne, plinarske in pivovarske. Nič manj pa ni usodepolna za naše mineralne vrelce. Obenem pa postavlja problem padanja cen zopet za daljši čas v ozadje.

Srbski trošarinski zakon, ki datira z dne 9. nov. 1909, je obsegal razen zgoraj navedenih predmetov še ribe, rake, polže in školjke, dalje citrone, pomaranče in olive, smokve, datelje in grozdje, stavbeni les (letve, deske, tramove in okrogel les, steklo za okna, železne in jeklene palice in stebri) ter cement in hidravlično apno. Davek je bil odmerjen seveda z ozirom na takratne nizke tržne cene naštetih predmetov zelo visoko. Za 100 kg sladkorja ali cikorije po, 30 zlatih dinarjev, za 100 kg kave 100 zlatih dinarjev, za riž 20 dinarjev, za olje, pivo in kalcijev kar-

bid po 20 dinarjev, na stavbeni material in cement po različnih stopinjah od 1-4 dinarje za kubični meter. Električne naprave prve dve leti niso plačale nikakega davka. Elektranar, ki so oddajale strujo v industrijske svrhe ceneje kot 0.30 dinarjev na kilovat, so plačale le polovico pristojbine. Trošarina za električni tok za razsvetljavo je znašala 0'10 dinarjev za kilovat.

Vsa trošarina se pobira v zlatu, torej sedaj pri nas po 8 kron za dinar. Pri uvažanem blagu se plača trošarina obenem s carino na carinskem uradu. Glede blaga pa, ki je podvrženo trošarini in ki se producira v no-tranosti, je predpisan zelo obširen postopak za vsak predmet posebej.

Ako računamo, da je normalna poraba sladkorja približno 10 kg na osebo in leto, znaša letni konzum Slovenije 120.000 q in bi torej morali plačati zanj 11.200.000 zlatih dinarjev trošarine. Po predvojni statistiki se ceni konzum piva v Sloveniji na 370.000 hl, od tega so domače pivovarne producirale 215.000 hl. Sedaj, ko je uvoz piva prepovedan, je bil dan najboljši predpogoj za razvoj domačih pivovar. Pri našem pivskem konzumu bi plačali 53¼ milijonov kron užitnine. Ako računamo, da bi znašala reducirana letna potreba in poraba alkohola za žgane pijače, ne glede na sedanjo samolastno prepoved točenja žganih pijač v Sloveniji, 20.000 hl absolutnega alkohola, bi morali zanj plačati 160 milijonov kron. Take in podobne številke dobimo pri vseh predmetih.

Razen tega pa bi se v Sloveniji plačevalo nadalje trošarino in davek na vino, mošt in za ostale predmete ki so konzumu namenjene vrh pristojbine za točenje pijač, kontrolna pristojbina za denaturiranje špirta in trošarina na mineralna olja in užigalice, ki se v resnici že plačajo, dokler bi se tudi glede teh predmetov ne izvedel državni monopol.

Čl. 162 pooblašča ministra da pobira v Sloveniji in Prekmurju namesto dosedanjega davka in deželnih doklad na vino, mošt in sadnovino a) od vina, vinskega mošta, sladnega vina in jagodnega vina ter medice po 32 kron od hektolitra, b) od sadjevca vina in mošta 8 kron od hektolitra, c) od vina v steklenicah 0.60 kron od vsake steklenice, ki vsebuje do ¾ litra vina.

Dalje, da se v vseh delih Slovenije razen zaprtega mesta Ljubljane, namesto dosedanjega mesnega davka iz deželnih doklad na meso plača

	razred:		
	I.	II.	III.
	kron		
1. klavna živina in sicer: voli, biki, krave, teleta nad eno leto stara, za vsak kos	24.—	18.—	12.—
2. teleta mlajša od 1 leta	4.—	3.—	2.—
3. ovce, ovni, koze, janci in skopci po komadu	2.—	1.60	1.—
4. jagnjeta pod 14 kg, jarci, mladiči in svinčeta pod 6 kg, za kos	1.20	0.80	0.60
5. mladi prasci od 6-20 kg za kom.	2.80	2.—	1.40
6. svinje nad 20 kg brez razlike po kosu	6.—	4.—	3.—
7. sveže meso (razen krvi in črev) in predelano, konzervirano, klobase itd. od 100 kg	8.—	6.—	4.—

Linjska državna trošarina, ki se je dosedaj pobirala samo v okrožju stare užitninske linije mesta Ljubljane, se razširja na celo politično občino ljubljansko. Užitninska tarifa ljubljanske občine se prilagodi sedanjim razmeram in se ukine istočasno državna doklada na te predmete iz te tarife in deželna doklada na vino, vinski in sadni mošt in meso s tem, da se nagradijo z novo lestvico.

Ako primerjamo novo tabelo s sedaj veljavno užitninsko tarifo za Ljubljano, vidimo, da znaša povišanje užitnine pri klavni živini nevštevši mestnih doklad 15 K 60 vinarjev, pri prešičih 3 K 90 vin., in pri svežem mesu 4 K 88 vin. Vendar zadnji trošarinski davki, ki se bodo pobirali na-

dalje v kronah, ne stoje v nikakem razmerju s prvo nastalimi davki, ki so določeni v zlatih dinarjih in ki našega konzumenta osemkratno obremenijo. Celotne dohodke, katere bo imela država iz užitnin v Sloveniji, lahko prelimitiramo na pol milijarde kron, za kar se bodo omenjeni predmeti v konzumu podražili.

Vojna odškodnina v finančnem zakonu. Ministerski svet je po čl. 190 finančnega zakona pooblaščen, da sme vnovčiti bone, ki jih ima po mirovni pogodbi dobiti Srbija in Črna gora od zaveznikov, do svote pol milijarde dinarjev, v kolikor bi proračunski krediti ne bili zadostni za dejansko obnovo Črne gore in za kritje izrednih izdatkov vseh strok državne uprave cele kraljevine. Letos po zimi se je obljubljalo na konferenci ministrov v deželnem dvorcu milijardno podporo našim industrijam, v resnici smo pa morali plačati v državno blagajno $\frac{1}{5}$ svojega mobilnega premoženja kot prvi obrok takse za osvobodjenje. Pri tej gospodarski politiki se pač za bodočnost ne smemo udajati iluzijam državnih podpor iz antantne vojne odškodnine.

Državna posojila naše kraljevine v inozemstvu. Od ujedinjenja do danes je državna vlada najela sledeča posojila v inozemstvu in sicer: na podlagi sklepa ministrskega sveta d. r. št. 53.751 od dne 27. decembra 1918 za 65 milijonov dolarjev pri vladi združenih ameriških držav; dalje 9. januarja 1920 skupno posojilo 50 milijonov frankov pri Angliji in Franciji ter končno 15 milijonov drahem 28. maja 1920 pri grški narodni banki.

Novo notranje posojilo v državnih bonih. Finančni minister ima pooblastilo, da sme izdati kratkodobne 3, 6 in 12 mesečne bone do skupne svote 200 milijonov dinar po 6%. Ti boni ne spadajo v podlago obratnega kapitala Narodne banke po čl. 12 bančne pogodbe.

Devizna centrala ukinjena. Prihajajo poročila, da ta centrala neha s svojim delovanjem, ker je bila slabo organizirana in se njeno delovanje ni obneslo. Naš urednik je koj ob ustanovitvi te centrale v nekem drugem časopisu rekel, da ne bo šlo in sedaj ima to zadoščenje, da je imel prav.

Carina.

Revizija in povišanje uvozne carine. Trgovsko ministerstvo namerava v najkrajšem času izvesti revizijo uvozne carinske tarife. Povod k temu je dalo, da želi deloma s povišanjem postavk zvišati državne dohodke, oziroma zaščititi nekatere industrije, ki se nahajajo v krizi. Vsled neenotnosti carinskih naredb se je namreč dogodilo, da je za nekatere predmete, ki se izdelujejo v tuzemstvu, izvozna carina do desetkrat tako visoka kakor uvozna. Posledica tega je, da so te industrije občutile jako močno konkurenco inozemske industrije na domačem trgu. Povišanje uvozne tarife za 100 oziroma 200% je bilo predlagano že v lanskoletnem proračunu. Vendar dosedaj se je to izvajalo s tem, da je bila za krono določena agiodoklada napram zlatemu dinarju na 700%. Po čl. 174 letošnjega proračuna se ima zlatemu dinarju določiti tečaj v novčanicah Narodne banke po kurzu deviz na New York na belgrajski in zagrebški borzi, računajoč da je dolar enak 5 dinarjem ali 20 kronam v zlatu. V čl. 176 pa je pooblaščen vlada, da sme v slučaju »neobhodne potrebe« in »po dovoljnem proučevanju interesov in potreb zemlje«, povečati procentualno maksimalne in minimalne tarife in sicer: od 50% do 100% sedanjih postavk vse minimalne in od 100 do 200% vse maksimalne postavke. To povišanje ima izvršiti posebni odbor 5 poslancev, ki jih izvoli parlament.

Izvozna carina in finančni zakon. Po finančnem zakonu za 1920/21 sme vlada za vse predmete, ki se izvažajo v inozemstvo uvesti carine do 50% vrednosti blaga na domačem tržišču. Po tem zakonu bi se imela izvozna carina plačevati na carinarnah in sicer v novčanicah Narodne banke. Kljub našim prošnjam je v čl. 178 minister financ pooblaščen odrediti plačevanje carine v tujih valutah. S tem je za izvozno trgovino zopet dana prekerna situacija, da je finančni minister vsak

moment lahko preseneči z naredbami, ki zaustavijo cel izvoz.

Carinski dohodki za prvo polletje 1920. Generalna direkcija carinske uprave je objavila statistiko carinskih dohodkov za prvih šest mesecev 1920. Po tej so znašali dohodki carine 64.602.200 srebrnih dinarjev 188.190.600 jugoslovanskih kron, 2.652.840 franc. frankov, 370.216 italj. lir, 2.346 dolarjev 1.428 drahem in 4.478 levov ter 16.775 zlatih dinarjev. V teh dohodkih so razne specifične carine vštete monopolne takse, žigovina za igralne karte, užitninski davek, sporedne pristojbine in izredni carinski dohodki.

Promet.

Tranzit in povišanje tarifov na južni železnici. Vsled 120% povišanje tovornih tarifov, je postal prevoz avstrijskega blaga preko Trbiža in Pontebe cenjevi kakor preko Špilj in Logatca. Tako znaša na primer za tesan les pri 12.000 kg voznina iz Mürrzuschlaga v Trst preko Trbiža 16.946'25 avstrijskih kron, preko Špilj in Logatca pa znaša ista relacija 19.065'45 kron avstrijskih. Pri tem je dinar preračunan po tečaju 10'40 in lira 12'75 kron v avstrijsko valuto. Podobno je pri relaciji Mürrzuschlaga—Bologna, ki znaša preko Trbiža 18.070'80 kron, in preko Ljubljane po južni železnici 24.065'36 kron. Tudi relacija Mürrzuschlaga—Livorno znaša razlika preko Trbiža 20.634'80, preko Logatca pa 26.566'90 kron avstr. vsled tega je nastala nevarnost, da zgubi južna železnica ves tranzit iz Avstrije preko Jugoslavije v Italijo. Zato je generalna direkcija na Dunaju izdala naredbo, da bo od 15. avgusta počenši vračala za vse tranzitne pošiljke pri najmanj polvagonskih tovorih interesentom oni del voznine, kolikor so njene tarife večje kot pa tarife v isti relaciji po državnih železnicah. Ne razumemo odkod si jemlje južna železnica na Dunaju pravico na tako očividni način protežirati interese v Avstriji na škodo tukajšnjih interesentov. Ne razumemo tudi kako je moglo ministerstvo obračaja oziroma njegov komisariat tako naredbo dopustiti. Torej velja povišanje tarifov via facti samo za lokalni promet v Sloveniji, za tranzit pa naj se dovoljujejo na našo škodo izjeme. Ako je južna železnica že presegla s svojimi tarifi mejo konkurenčne zmožnosti z drugimi mrežami, naj zniža tarife za vse interese in ne samo za inozemce.

Razsvetitev železniških vozov. Ravnateljstvo državne železnice razglašja, da se upelje razsvetitev vagonov. Vagoni osebnih vlakov dobijo svetiljke na petrolej in olje, vagoni brzovlakov pa bodo po možnosti razsvetljeni s plinom.

Iz trgovske prakse.

Kvaliteta. Ena največjih napak naših trgovcev, trgovskih potnikov in detajlistov je pač ta, da vse premalo opozarjajo odjemalce na kakovost blaga, ki je ponujajo v nakup. Mnenja so, da je kakovost odjemalcu itak znana. To pa je le malokdaj res in kjer odjemalec blago boja in po lastnem zatrdilu pozna, pa je to poznanje navadno le zelo površno ali nepopolno. Posebno sedaj, ko je dobiti vsepovsod že polnovredno blago, dočim se mnogokod še vedno ponuja blago manjvredne nadomestilne vrste, bi bilo našim trgovcem priporočiti, da vsakemu odjemalcu pojasnijo kvaliteto svojega blaga. Kupec namreč navadno vpošteva pri nakupovanju le ceno blaga in zanj sta merodajna le dva pojma: ceno ali drago. Drago se mu dozdeva vse, kar mnogo stane in ogibal se bo v bodoče kupčijam, kjer je po svojih pojmih drago kupil, dočim je dobra kvaliteta dotičnega blaga višjo ceno popolnoma upravičila. Je tedaj zelo važno za trgovca, da boljše kakovost svojega blaga napram sličnemu blagu vedno posebe poudarja in da prepriča odjemalca, da ne preplačuje, temveč da kupi blago, ki je vredno zahtevane cene.

Izpuščeni odjemalci. Med vojno in tudi do najnovejših časov bila je prosta trgovina zatrta in pridobivanje najnavadnejših potrebščin tako zelo otežkočeno, da je bilo za mnogoktere odjemalce dosti upravičenih povodov k nezadovoljnosti. Ne sicer k nezadovoljnosti s trgovcem ampak z splošnimi

J. KORENČAN, Ljubljana
trgovina pletenin, norimberškega in galanterijskega blaga na veliko, se nahaja **samo na Mestnem trgu 20.**
Priporočam se cenj. odjemalcem za nadaljno naklonjenost ter bilježim
z velespoštovanjem
J. Korenčan, Ljubljana.
Naslov za dopise in brzojave ostane nadalje: J. Korenčan, Ljubljana.
79, 4—1

Točna postrežba! Nizke cene!
Franjo Zebal
Rudnik—Ljubljana
Dolenjska cesta.
Telefon interurb. št. 430.
Trgovina z mešanim blagom, železnino in deželnimi pridelki na drobno in debelo.
82, 15—1

80, 20—1
ADRIA
VANILIN-ŠECER
PRAŠAK ZA PECIVO
ČAJ ADRIA PROIZVODI Ljubljana TELEF. 405. ČAJ

Gričar & Mejač
Ljubljana, Prešernova ul. 9
Največja zaloga izgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke.
Blago za obleke in plašče.
83, 6—1
Konfekcija za dame.

Tovarna lesnih izdelkov Vido Bratovž & Co.
Zg. Gameljni nad Ljubljano
ima vedno v zalogi 77, 4—1
politirane stole iz trdega lesa
Vprašanja je staviti na: Vido Bratovž & Co., Ljubljana, Sodna ulica št. 11.
Telefon 461 interurban.
Naslov brzojavk: Gamelind, Ljubljana.

Veletrgovina s špecerijo in deželnimi ter gozdnimi pridelki
ANT. KOLENC, CELJE
Kralja Petra cesta št. 22.
46, 20—6
Ocetovo kislino
80% kemično čisto prodaja **'Balkan', Maribor.**
74, 5—2

Anton Krisper
Coloniale
Ljubljana.
55, 52—6

17, 24—6
Fr. Stupica, Ljubljana
Gospodarska cesta 1
priporoča svojo zalogo železnine, poljedelskih strojev in železnih blagajn na debelo.

Veletrgovina A. Šarabon v Ljubljani
priporoča
špecerijsko blago raznovrstno žganje moko in deželne pridelke raznovrstno rudninsko vodo.
22, 10—6
Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom.
Ceniki na razpolago.

VELETRGOVINA Gregorc & Verlič, Ljubljana
Cesta na Gorenjsko železnico št. 7
priporoča
raznovrstno žganje, kakor slivovko, rum, brinjec in konjak. — Vedno velika zaloga kolonialnega in špecerijskega blaga.
= Konkurenčne cene. =
Telefon interurb. št. 246.
Zahtevajte cenike!
71, 10—2

prilikami. Svojo slabo voljo pa odjemalci češče spuščajo nad trgovca in mu kratkoma izostanejo, ko so mu na ta ali oni način izrekli svojo popolno nezadovoljnost. Sedaj so se razmere vsaj glede dobave boljšega blaga mnogokod izboljšale in često bi bilo tem odjemalcem zelo ljubo, če bi mogli zopet pri svojem prejšnjemu trgovcu kupovati. Navadno se nahaja ta trgovec bližje stanovanju, kar je na sebi že zadosten povod k zopetnem odjemanju. Vendar pa zabranjuje tem ljudem nek napačen ponos, da bi kar tako zopet pričeli zahajati k trgovcu, ki so mu enkrat izostali. Trgovec torej takim ljudem lahko pomaga. Njemu ni treba, da bi se tudi navzel onega ponosa, on te ljudi lahko povabi, da zopet pri njemu kupijo.

Priporočanje. Mnogo je ljudi, ki prav nič ne drže na priporočila in priporočanje. Ne verujejo, da bi jih kdo nesebično mogel priporočiti, ker je oni, ki ga za priporočanje prosijo, navadno preveč komoden, previden ali brezbržen. Pa tudi mislijo, da priporočila nič ne koristijo, ker se jim navadno ne pripisuje zadosti važnosti in vere. In vendar nas izkušnja uči, da utegnejo priporočila včasih mnogo koristiti. Tudi kjer ne gre naravnost za kako protekcijo, ki se jo mora navadno plačati s protiuslugami, tudi kjer gre za čisto prijateljsko priporočanje, je to priporočanje lahko prav uspešno. Zato naj torej posebno trgovec-začetnik nikari ne bo morda preponosen, da bi si ob gotovih prilikah izprosil priporočanje, kajti priporočila so nekaka vrsta reklame, ki nič ne stane. Ne vedno, pač pa mnogokrat si bo n. pr. odjemalec prav dobro zapomnil, če mu povemo prijazne besede: »Prosim, priporočajte me tudi drugim!« Marsikteri odjemalec bo naravnost vesel takega poziva, ker naredi nanj utis, da ga trgovec upošteva in to je kajpak vsakemu prav vseči! Seveda mu to tudi dokaže, da mu trgovec vedno dobro postreže, sicer bi se vendar ne upal, prositi za priporočanje.

Pogreški ob prevzemanju trgovine. Ko prevzame začetnik kako staro trgovino in položi kupnino zanjo bo mnogokrat izrazil željo, da prevzame obenem tudi stare in dobre odjemalce. Niso pa redki slučajji, ko je novi prevzemnik sam kriv, če se mu ti odjemalci poizgubijo. Navadno se vrši prevzete trgovine čisto nepričakovano ob gotovem dnevu. Stari imejitelj je proč, odjemalcu se predstavi začetnik-nepoznanec. Odjemalci nenadoma vidijo čisto tuje obraze za prodajalniško mizo in mnogokrat se čudijo, da se jih ni obvestilo. Časih je bila storjena vrhtega še napaka, da je trgovec »radi prevzemanja in prenovljenja« zatvoril trgovino in odjemalci dohajajo pred zaklenjene duri. Potem se odjemalci prav gotovo poizgube, kajti trgovina je zanje takorekoč proč, je prenehala. Ko se potem po nekoliko dneh zopet otvori, pa si mora začetnik svoje odjemalstvo šele pridobiti. Najbolje je, da prevzame začetnik staro trgovino tako, da dela poleg staremu trgovcu vsaj dva do štiri tednov v trgovini, kjer ga prejšnji trgovec odjemalcem predstavi in seveda priporoči. V tem slučaju mu odjemalci ne izostanejo in se privadijo polagoma novemu podjetniku.

Preizkušnja semen na njihovo kaljivost. Ugotovitev kalilne sposobnosti semena pred setvijo je potrebno zlasti pri onih semenih, ki si jih dobil iz povsem nezanesljivega vira, dalje v onih slučajjih, ko si seme sicer sam pridelal, toda ne veš, kako staro je, ali pa ti ni znano, če je še sposobno za kaljenje. Potrebno pa to ni pri semenih, ki so ti jih dobavili zanesljivi trgovci. Tem dobaviteljem lahko zaupaš, ker preskrbe vedno preizkušeno kakovost. Tudi pri semenih najboljših vrst se dogodi, da uspeh docela izostane. V takih slučajjih izotako napravi poizkus s kaljenjem, da se prepričaš, če je napaka v semenu ali pa v setvi. Pridrži torej v to svrhu pri slehernih setvi nekoliko semen. Če setev ne uspe so temu lahko krive razne neugodne okoliščine, največkrat to, da setev vsled neprestane suše ne more vzkliti, ali pa kakeče seme površno in nedosledno zalivaš in ga tako sam uničiš. Par ur zamujenega časa pri setvi, ki je začela kaliti, zadostuje že, da zamro v izsu-

šeni zemlji nežne kali, ki so se ravno kar začele razvijati, tako, da je setev popolnoma uničena. Za poizkusno kaljenje so v prometu razne cenene naprave (aparati). Vendar je najjednostavnejše tole postopanje: Vzemi 100 semenskih zrn, deni jih med dve sukneni krpi, krpi položi na plitev krožnik, postavi tega na gorak kraj in podliva dosledno toliko vode, da je sukno dobro napojeno. Seme začne v 4—10 dneh kaliti. Če sedaj ona zrna ki so kalila, prešteješ, lahko določiš kalilno sposobnost v odstotkih. Če napraviš ta preprosti, od vsakogar in povsod lahko izpeljivi poizkus, se nikoli ne boš izpostavil že naprej neuspehu setve in tudi ne boš v slučajjih, kjer je slabemu uspehu kriva suša ali napačno ravnanje, dolžil dobavitelja, da ti je dal slabo seme.

Razno.

Prodaja strelnega orožja in streliva. Do sedaj so se morale prošnje za dovoljenje prodaje vlagati na vojno ministrstvo. Glasom rešitve tega ministrstva (OAV br. 45.952/7. VI. 1920) pa sme izdajati odslej taka dovoljenja tudi armijska oblast, na katero se naj vlagajo prošnje.

Izkoriščanje petrolejskih vrelcev. Med Gjurjevce in Pakracom se nahajajo velika petrolejska polja z več kot 350 vrelci. Sedaj je dobila Narodna banka v Zagrebu skupno z angleško tvrdko Royal Dutch Schnell Company, ki razpolaga z glavnico od 10 milijard kron, koncesijo za eksploatacijo teh vrelcev.

Trgovski stan v svetovni vojni. »Eclair« prinaša statistiko izgub posameznih stanov na Francoskem v svetovni vojni. Številčno je padlo največ pripadnikov poljedelskega stanu, ali v odstotkih znaša ta izguba le 17,5%, medtem ko je trgovina izgubila 46,45% ljudi. Najmanj izgub je imelo delavstvo, ker je delalo v tovarnah, v rudokopih, na železnicah itd.

Producentom in trgovcem z vinom. V Pragi se osnavlja veliko trgovsko društvo pod tvrdko »Vinarska akcijska společnost« z glavnico od 20 milijonov kron. Pozivljamo naše trgovce in producente, da pristopijo k temu društvu kot delničarji, ker je to velike važnosti za naše trgovske stike z Češko. Povdarjamo, da je to društvo edino v Češko-slovaški in morda tudi v celi Evropi. Obrniti se naravnost na »Nakupni a prodajni spoletnost vinaru češko-moravskoslov. spol s ručenja omezenym«, Praga, Kr. Vinohrady, Smilovskeha ul. 8.

Italijani za trgovsko zvezo z Jugoslavijo. Trgovska zbornica v Trstu je sestavila odbor, ki ima nalogo, da deluje na obnovo trgovskih in prometnih stikov z našo državo. Pred kratkim se je vršila prva seja tega odbora, na katero so bili povabljeni tudi jugoslov. industrijski in trgovski krogi v Trstu. Ti se temu vabilu niso odzvali. Odbor je vseeno razpravljal o predmetu. Gospoda želijo železniški promet z Jugoslavijo, vendar ne preko Ljubljane, nego iz Trsta preko Reke.

Francoska banka v Beogradu. Bajе nameravajo razne francoske banke ustanoviti v Beogradu veliko banko z namenom, da financira razna industrijska podjetja, posebno pa jugoslovansko parobrodarstvo.

Tovarna sladkorja v Beogradu je popolnoma popravljena in začne v prihodnji kampanji obratovati.

Nov premogokop. Te dni se otvori v Rogatici v Bosni nov premogokop, kateri bo po izreku strokovnjakov dajal najboljši premog te pokrajine.

Kdo dobavlja?

Pisemski papir, pisemske ovitke, steklo, steklenice in drugo stekleno blago.

Naslov odjemalca se dobi v Upravištvu lista proti K 2 za troške.

Listnica upravištva.

Današnji številki smo zopet pridjali položnice. Tisti cenj. naročniki, kateri so položnice prejeli že z drugo številko in so nam naročnino nakazali, naj blagovolijo položnico shraniti za drugo priliko, vse ostale pa vljudno prosimo, da nam potom nje nakažejo čimpreje naročnino, ki znaša do konea t. l. K 30.

A. Sušnik Trgovska zadruga, r. z. o. z. v Ljubljani

Zaloška cesta šte. 21

priporoča vsakovrstno želez-nino, kuhinjsko opravo, orodje za obrt in poljedelstvo, raznovrstne barve na drobno in debelo. Točna in solidna postrežba.

66, 3—3

Beethovnova ulica št. 10

v poslopiju Trgovske zbornice.

Telefon št. 464.

Prodaja razno kolonijalno in železninsko blago po najnižjih cenah. Gospodje trgovci, ki še niste člani te zadruga, podpirajte svojo gospodarsko organizacijo s tem, da pristopite tempreje kot člani.

69, 5—3

<p>67, 50—3</p>	
<h2>A. & E. SKABERNE</h2> <h3>LJUBLJANA, MESTNI TRG ŠT. 10.</h3>	
<p>Uvoz in prodaja vsakovrstnega inozemskega manufakturnega blaga in pletenin.</p> <p>Na debelo in drobno.</p>	

Jadranska montanska družba, d. z. o. z. Ljubljana

Zvonarska ulica 5 (S).

Telefon 9. - Brzjavni 'Montana'.

Import. Eksport.

Prodajamo in kupujemo na debelo:

Vse vrste kovin, rudnin in kemikalij ter vse industrijske izdelke, spadajoče v rudarsko, fužinarsko in kemijsko stroko. 65, 26—3

Društvo lesnih trgovcev dravske doline

v Mariboru

Aleksandrova cesta šte. 45

kupuje in prodaja

rezani in tesani les

v vsaki množini po dnevnih cenah. 23, 52—6

TONE MALGAJ

stavbeni, pohišveni pleskar in ličar 16, 52—6

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 6.

Zajamčeno predvojno blago za portale in prodajalne.

Prirodni malinovec s sladkorjem

in ekstrakte za umetne soke nudi po najnižjih dnevnih cenah tvrdka

Srečko Potnik, Ljubljana

Metelkova ulica št. 13.

Veletrgovina manufakturnega blaga

Hedžet & Koritnik

Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 4.

Telefon interurban št. 75.

11, 50-6

Dobiva ponajveč iz Anglije v velikih množinah
raznovrstno volneno, modno in perilno blago.

I. C. MAYER
LJUBLJANA
STRITARJEVA ULICA

MANUFAKTURA

62, 10-3

ENGROSS - ENDETAIL

Špecerijska in deli-
katesna trgovina na
debelo

T. Mencinger

Ljubljana

Resljeva cesta št. 3. — Sv.
Petra cesta št. 35.

Zaloga: vin, salam,
likerjev, mineralnih
vod.

13, 20-5

Moško in žensko pe-
rilo, predpasnike in
delavske hiače izde-
luje in razpošilja naj-
ceneje izdelovalnica
perila

R. Stermecki,
Celje.

Naročite vzorčni zavoj 12 komadov.
Izdelava zelo natančna! Cene posebno nizke!

47, 10-6

J. KOPAČ, svečarna

Ljubljana, Celovška cesta 90.

Priporoča voščene sveče, zvitke,
sveče za hišno rabo in kadilo.

Kupuje 60, 20-5

čebelni vosek, suhe satine, kap-
ljine po najvišji dnevni ceni.

Riž, kavo, sladkor, milo, vži-
galice, rum, slivovko.
špirit, vino, vreče, prazne
sode, petrolej, bencin itd,

nudi po najnižjih cenah

Fr. Sirc, Kranj

Kupujem najvišje v vsaki mno-
žini brinjevo olje, suhe gobe,
fižol ter vse deželne pridelke.

73, 3-3

Semena za preprodajalce
priporoča

SEVER & KOMP.

LJUBLJANA.

Kupujemo deteljno, repno,
korenjevo in travno seme,
suhe gobe ter vse v našo
stroko spadajoče predmete.

14, 20-4

Oprava za pisarne

registrature, pisalne mize, fotelji
v lepi izbiri.

Vabimo na ogled!

8, 20-6

IVAN JELAČIN

Ljubljana

veletrgovina

s špecerijskim in
kolonijalnim
blagom.

Točna in solidna
postrežba!

2, 50-6

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1.

Interesna skupnost s Hrvatsko eskomptno
banko in Srbsko banko v Zagrebu.

Kapital 10,000.000 K. — Rezerve okrog 2,500.000 K.

Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

Denarne vloge. — Nakup in prodaja:
efektov, deviz, valut. — Eskompt menic,
akreditivi. — Borza.

Brzojavni naslov: Eskomptna. Interurb. tel. št. 146.

50, 20-6

Underwood

najboljši ameriški pisalni stroj sedanosti.

Opalograph

razmnoževalni aparat, razmnožuje strojno
in ročno pisavo potom neizrabljive
steklene plošče.

15, 20-6

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:

The Rex Co. Ljubljana,
Gradišče šte. 10.

Moderno urejena popravilnica vseh pisalnih strojev.

BALKAN

delniška družba za mednarodne Transporte.

Brzojavni naslov: Balkansped.

6, 52-6

Ljubljana, Maribor, Beograd, Zagreb, Trst, Wien.

Špedicija vseh vrst. Sprejemanje blaga v skladišča. Zavarovanja in zavarovanja. Mednarodni prevozi. Selitve s patent. pohištvnimi vozovi na vse strani.

Prvo ljubljansko javno skladišče spojeno s tirom južne železnice.**Največje domače špedicijsko podjetje v Jugoslaviji.****LENASI & GERKMAN**

Ljubljana

Stritarjeva ul. 4 — Lingarjeva ul. 2

Trgovina s suknenim, modnim
in manufakturnim blagom.

Na debelo. 61, 20-4 Na drobno.

Oglasi v „Trgovskem Listu“
imajo največji uspeh.Foto-
manufakturaFoto-
manufaktura

75, 10-2

Anton Tonejc in drug

Maribor, Jugoslavija

trgovina s kolonijalnim,
špecerijskim blagom in
deželnimi pridelki na debelo.Brzojavi: Tonejc Maribor. — Telefon št. 68. — Čekovni račun št. 11.668.
Tekoči račun pri Ljubljanski kreditni banki v Mariboru.

UVOZ. — IZVOZ.

IZVOZ JAJC.

Rudolf Pevec

trgovec v Mozirju.

Na debelo:
hmelj, jabolka, žito, vino,
manufaktura in špecerija.

68, 12-3

Združene veletrgovine v Celju

A. Kolenc, Eisbacher, Cvenkel in Ravnikar
priporočajo po znižanih cenah: slaminno,
svinjsko mast, bučno olje, jedilno olje,
mazilno olje, kuruzne in pšenične mlev-
ske izdelke, oves, kavo in milo Zlatorog.

Telefon št. 135. Brzojavi: Žito.

5 a), 25-3

Trgovina z železnino

Anton Brenčič, Ptuj

se priporoča tovarišem tr-
govcem iz okolice, za nabavo

raznovrstne železnine

na debelo.

Potrudil se bode streči se-
danjim gospodarskim okoliš-
činam odgovarjajoče točno
in solidno.

Velepoštovanjem

30, 5-5

A. Brenčič.

Največja
organizacija
železninske
stroke
v JugoslavijiVeletrgovina
z železnino
D. Rakusch, Celje

(Obstoj tvrdke 120 let.)

Ima vedno v zalogi
vse potrebščine
za stavbeno
obrt,
rokodelstvo,
gospodinjstvo,
poljedelstvo,
industrijo.

43 b, 10-4

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

STRITARJEVA ULICA 2

Obreštuje vloge v tekočem računu in na knjižice najugodnejše ter plačuje sama rentni davek.

Kupuje in prodaja devize, valute in efekte vseh vrst. Eskontuje in vnovčuje menice in devize na tu- in inozemska mesta.

Sprejema vsa borzna naročila na tu- in inozemske borze in jih vnovčuje najugodnejše.

Daje vsakovrstne predujme na blago, efekte itd.

Dovoljuje vsakovrstne kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Daje informacije v vseh v bančno stroko spadajočih zadevah.

Delniška glavnica 50,000.000 K.

•••

Rezervni zakladi okrog 45,000.000 K.

•••

Brzojavni naslov: Banka, Ljubljana. - Telefon 261 in 413.

•••

Račun čekovnega urada v Ljubljani št. 10.509.

•••

Podružnice:

Split, Celovec, Sarajevo, Trst, Gorica, Celje, Maribor, Borovlje in Ptuj.

78, 4-1

PRVI MESTNI MLIN V CELJU

PRIPOROČA

43 a, 10-2

VSAKOVRSTNE MLEVSKE IZDELKE

V ZNANO NAJBOLJŠI KAKOVOSTI. -- DNEVNA DELAZMOŽNOST 80.000 kg.

Veležganjarna v Ljubljani
M. Rosner & Co.

naslednik

51, 10-4

VIKTOR MEDEN

prodaja fino pristno blago lastnega izdelka:
slivovico, brinjevec, sadjevec, rum, konjak
in razne likerje po najnižjih cenah.

•••

Kupuje sadje vseh vrst pripravno za kuhanje žganja.

Telefon 71.

Telefon 71.

Bonbone

kandite in slaščice vseh vrst
naročajte le pri domači slovenski tvornici

Jos. Rajšter, Šoštanj

Prvovrstno blago, kakor: kolači, keksi, biškoti, fondant-, likerni in čokoladni bonboni, okraski za božično drevesce, prvovrstno čajno pecivo, parklji, Miklavži ter barvano medeno blago. — — Postrežba promptna.

Naročajte naravnost v tvornici ali pa v njenih zalogah:

LJUBLJANA: Pöschl Albert, Gosposvetska cesta šte. 7.

CELJE: Debenjak Rozalija, Kralja Petra cesta šte. 15.

MARIBOR: Hmelak Vinko, Slomškov trg šte. 6. 81, 2-1

Naročila za Božič se sprejemajo samo do 15. okt. Vzorčne pošiljkatve stanejo 300 K. Zahtevajte cenike! V vseh zalogah se prodaja le po tovarniških cenah.

„SVETLA“

elektrotehniško podjetje

JANKO POGAČAR

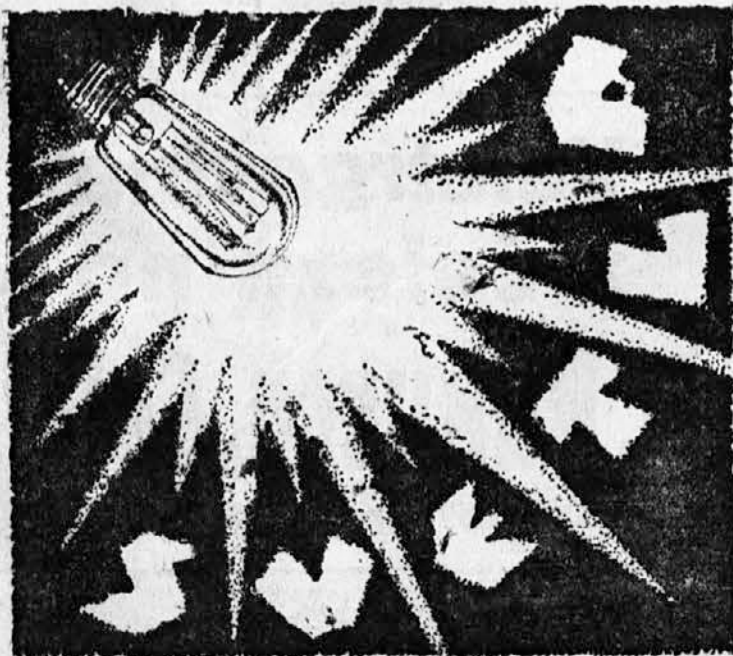
Lovro Effenberger & Cie.

Centrala LJUBLJANA

Najboljša izvedba. - Takoženja odprema.
Najnižje cene. - Ponudbe in pojasnila na željo vsaki čas brezplačno na razpolago.

Podružnica v ZAGREBU

Frankopanska ulica šte. 2.

Instalira: popolne elektrarne, prekozemске centrale, trale, popolne napeljave v mestih in pokrajinah, naprave za vsakovrstno industrijo, razsvetljavo javnih in privatnih poslopij, gledališč, bank, hotelov itd., posamezne naprave za normalne in specialne svrhe, telefonske, telegrafске in signalne naprave itd.

Dobavi: motore, diname, pretvoritelje (Umformer), generatorje za motore, ventilatorje, električne kurilne in kuhalne aparate za domačo, obrtniško in medicinsko uporabo, merilne aparate, števec, inštalacijski in vodilni material vsake vrste, ročne svetilke, armature, svetlobna telesa, žarnice vseh vrst, vsakovrstni material za slabi tok, akumulatore, žepne baterije, ovoje itd.

Izdeluje: moderna telesa za razsvetljavo, namizne stojče svetilke, stropne svetilke, lestence, vsakovrstne svilene senčnike po lastnih umetniških osnutkih, izdeluje naročila natančno tudi po zaželenih predpisih ali vposlanih skicah. 70, 20-1

Specijalitete: novi patentirani „Sona“ zvonci brez transformatorja, nikalih in daljnih stroškov za oskrb zvonca, navadno priklopne zvonca brez truda na vsako obstoječo svetlobno napeljavo, nova patentirana autohupa „Sonavox“, patentirani držaji za senčnike „Sona“ brez vijakov.